

Täysistunto

Torstai 14.3.2019 klo 10.00—13.56

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 284/2018 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 38/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 38/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

13.49 **Erkki Tuomioja sd:** Arvoisa puhemies! Olisin mielelläni kuullut hallintovaliokunnan jonkun jäsenen kertovan tästä käsittelystä siltä osin, että tiedän Kansallisarkiston olleen aika lailla huolissaan tästä valmistelusta. Heiltä on kylläkin kirjallinen lausunto, johonka tuossa valiokunnan mietinnössä viitataan, mutta heitä ei ole kuultu. Kun Kansallisarkisto on Suomessa aivan keskeisessä asemassa Arkistolaitoksen ja tiedon arkistoinnin käsittelyn osalta, niin tämä jää vähän ihmetyttämään. Olen kuullut sittemmin, että Kansallisarkisto on edelleenkin huolissaan tästä esityksestä. Löytyykö täältä ketään, joka tästä voisi antaa jotain selvitystä?

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ei näytä tulevan tähän selvitystä.

Arvoisa puhemies! Siinä tapauksessa haluan vain lausua tässä pöytäkirjaan, että pidän tätä käsittelyä sillä tavoin kyllä ongelmallisena, että ei ole riittävästi haluttu kuulla — en ota kantaa siihen, mikä olisi ollut lopputulos — meidän keskeistä viranomaistamme, joka vastaa tietojen käsittelystä, arkistoinnista ja säilyttämisestä, kansallismuististamme. Ei ole tässä yhteydessä haluttu ottaa sen näkökohtia huomioon.

13.51 **Olli-Poika Parviainen vihr:** Arvoisa rouva puhemies! En toki voi puhua hallintovaliokunnan puolesta vaan yksittäisenä jäsenenä, mutta nyt kun muistelen tätä keskustelua, jota kävimme, niin kirjallisen lausunnon kyllä muistan ja muistan, että olemme käyneet keskustelua siitä ongelmatiikasta, joka on liittynyt siihen, että tässä laissa on hyvin monia eri toimijoita koskevia asioita laitettu yhteen, ja siellä on haasteita ollut erityisesti kulttuuripuolella.

Siihen, miksi ei ole kutsuttu suullisesti kuultavaksi valiokuntaan, en tässä kohtaa osaa todeta oikeastaan muuta kuin sen, että me olemme kuulleet kyllä useiden lakien osalta hyvin laajasti eri toimijoita ja hallintovaliokunnan aikatauluhan oli nyt loppukaudesta niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 177/2018 vp

tiukka, että jopa eduskunnan täysistuntoja jouduttiin siirtämään, jotta hallintovaliokunta ehtii käsitellä sille kuuluvat asiat. En tiedä, onko tällä tekemistä asian kanssa, mutta olisi kyllä tärkeää varmistaa, että kaikki osapuolet tulevat riittävästi kuulluiksi. Jos niin ei ole nyt käynyt, niin se on sitten kyllä surullinen asia ja on hyvä jatkossa huomioida ja muistaa.

13.52 Joonas Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Tuomioja nosti ihan oikean kysymyksen esille, ja tässä edustaja Parviaisen kanssa yritimme muistella tämän käsitteilyn kaikkia käännteitä.

Kyseessä on siis aika mittava kokonaisuus, ja niin kuin lausuntomateriaalista ja myös tästä mietintötekstistä selviää, niin tähän ei ihan helpoimmasta päästä myöskään lainsäädäntöteknisesti ole. Tähän sisältyy myös muutaman haasteen, koska ensinnäkin tästähän puuttuu tämä arkistolainsäädännön uudistus, joka tulee tehtäväksi sitten uudistuksen toisessa vaiheessa.

Toiseksi, tässä uudistuksen kustannuksista eri toimijoille, kuten kunnille esimerkiksi, on ollut aika lailla erimielisyyttä käsittelyvaiheessa siitä, millä tavalla ne muodostuvat. Tässä hallintovaliokunta totesi, että heidän saamansa selvityksen perusteella lain mukanaan tuomat uudet, tarkennetut velvoitteet ovat toteutettavissa resurssien uudelleen kohdentamisella. Nythän sitten aika näyttää, pystytäänkö näin tekemään vai vaatiiko tämä sitten lisäresurssointia tässä asiassa.

Mutta kun valitettavasti ei valiokunnan puheenjohtaja ole tätä asiaa sen enempää avaamassa, niin tämä asia varmaan kuuluu niihin asioihin, joista sitten katsotaan, mitä tässä tulee tapahtumaan, ja palataan niihin sitten tarpeen vaatiessa.

13.54 Erkki Tuomioja sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ole nyt arvostelemassa hallintovaliokuntaa, koska tässä on myöskin, ainakin minun saamani tiedon mukaan, käynyt asian valmistelussa hallituksessa, mikä ei ole kyllä nyt edesmenneelle hallitukselle mitenkään poikkeuksellista, sillä tavoitin, että Kansallisarkistoa ei ole lainkaan kuultu ja että he ovat joutuneet ottamaan hyvin nopealla aikataululla kantaa, kun valtiovarainministeriön johtama valmistelu on ollut jo valmis.

Tämä ei ole hyvää hallintokäytäntöä ja saattaa kyllä johtaa sellaiseen tilanteeseen, jossa eduskunta seuraavalla kaudella joutuu vielä palaamaan mahdollisten korjausten merkeissä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 284/2018 vp sisältyvien 1.-39. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.